

Doorbraakcasus

Verlenen van vergunningen

versie 1, mei 2025

Wat speelt er?

Moeizame vergunningverlening belemmert steeds vaker het snel realiseren van natuur- en waterdoelen in Brabant. En dat terwijl we juist willen versnellen in de uitvoering. Dat vraagt om een gezamenlijke aanpak!

Op initiatief van Groen Ontwikkelfonds Brabant zijn op 9 mei 2025 vertegenwoordigers van gemeente Breda, gemeente Nuenen, Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Brabants Particulier Grondbezit, provincie Noord-Brabant en Groen Ontwikkelfonds Brabant bijeengewees om de belangrijkste knelpunten te benoemen én -waar mogelijk- concrete oplossingen zijn aangedragen. Er is een aantal knelpunten gekozen die als eerste worden aangepakt. Dát is de kern van de aanpak van een doorbraakcasus. We denken groot en beginnen klein(er). Hieronder lees je welke acties we als eerste hebben opgepakt. In september 2025 evalueren we de voortgang van onze oplossingen. We houden je op de hoogte.

KNELPUNT 1:

Het maatschappelijke belang van een snelle realisatie van natuur- en waterprojecten (onder meer Natura2000 en Kader Richtlijn Water) is groot. Het aanpassen van de werkwijze bij vergunningverlening krijgt echter niet de gewenste hoge urgentie.

Vergunningen voor natuur- en waterprojecten krijgen dezelfde behandeling als alle andere vergunningen. Omdat de werkdruk onder vergunningverleners groot is en behandeltermijnen vaak worden verlengd of overschreden, duurt het gemiddeld genomen lang voordat vergunningen worden verstrekt. Het ontbreekt bovendien veelal aan wettelijke beslistermijnen

Concrete oplossingen

- Prioriteren van de aanvragen voor natuur- en waterprojecten en zo werken aan snellere doorlooptijden. Groen Ontwikkelfonds Brabant agendaert deze suggestie voor een komend overleg van de Manifestpartijen met de provincie.

KNELPUNT 2:

Er is te weinig kennis beschikbaar bij zowel de aanvrager van een vergunning als de behandelaar van de vergunningsaanvraag.

Een vergunning aanvragen én verlenen voor de maatschappelijke opgaven in het landelijk gebied vraagt vaak om specifieke deskundigheid. Je moet kennis hebben van onder meer archeologie, stikstof, bodem, lucht, hydrologie, specifieke soortenbescherming, mest, wet- en regelgeving - en nog veel meer.

Die kennis is bovendien voortdurend aan verandering onderhevig. Nieuwe inzichten, maar ook aangepaste of aangescherpte regels zorgen ervoor dat bij zowel de initiatiefnemer als de medewerker van het vergunningenloket de kennis niet altijd beschikbaar is. Dat is geen verwijt, maar een constatering. Van initiatiefnemers (particulieren, agrarische ondernemers) die eenmalig een aanvraag voor een vergunning indienen kun je redelijkerwijs ook niet verwachten dat zij over adequate kennis beschikken. Bij overheden is kennis van ecologie, hydrologie en archeologie vaak wel aanwezig, maar meestal over verschillende afdelingen of overheden verdeeld én niet goed ontsloten. Bovendien vinden er regelmatig personele wisselingen plaats; ook dat zorgt ervoor dat het lastig is de aanwezige kennis, die nodig is om een vergunningaanvraag te kunnen beoordelen, beschikbaar te houden.

Vragen, suggesties of opmerkingen?

Neem via mail contact op met de trekker van deze doorbraakcasus:

Mary Fiers (Groen Ontwikkelfonds Brabant), via mfiers@brabant.nl

Vaak is het overigens ook een bewuste keuze van de vergunningverlener om de initiatiefnemer te vragen om de noodzakelijke informatie aan te leveren. Daarvoor moeten vaak professionals worden ingehuurd, tegen hoge kosten.

Dit knelpunt doet zich vooral voor bij het aanleggen van poelen, het dempen van sloten en het realiseren van nieuwe bossen. Deze situaties zijn vaak exemplarisch voor de problemen bij andere natuur- en waterprojecten. Om die reden gaan we als eerste met deze inrichtingsmaatregelen aan de slag.

Concrete oplossingen

1. Vergroten van de kennis over het realiseren van nieuwe bossen.

Er is [een handleiding](#) gemaakt voor initiatiefnemers die bossen in Brabant willen aanleggen. De handleiding is ook interessant voor vergunningverleners. Heb je tips voor verbetering of aanscherping van de handleiding? Laat het ons weten via info@groenontwikkelfondsbrabant.nl

2. Vergroten van de kennis bij de vergunningverleners en initiatiefnemers over het aanleggen van poelen en dempen van sloten.

We maken een handleiding over het verlenen van vergunningen bij het dempen van sloten en het realiseren van poelen;

3. Werkenheid Natuurnetwerk Brabant kan een rol vervullen bij 1) initiatiefnemers helpen om vergunningen aan te vragen en 2) te zorgen dat de voor initiatiefnemers relevante kennis wordt gebundeld, inclusief verbeterpunten van eerdere aanvraagprocedures.

Groen Ontwikkelfonds Brabant brengt dit aan de orde in de gesprekken die de Manifestpartijen voeren over de toekomstige taken van de Werkenheid.

4. Beter benutten van de kennis van de bosdeskundigen binnen de waterschappen.

Groen Ontwikkelfonds Brabant maakt een overzicht van de namen en de contactgegevens van de bosdeskundigen bij de Brabantse waterschappen en vraagt of hun namen in de handleiding over de aanleg van bos mogen worden opgenomen.

KNELPUNT 3:

De persoonlijke betrokkenheid en kennis van natuurambtenaren binnen een gemeente worden onvoldoende benut bij de vergunningverlening voor concrete projecten.

Gemeenteambtenaren met passie voor natuur hebben vaak een goed zicht op het belang van de natuur-en-waterprojecten in hun gemeente en kennen ook de collega's die zich bezighouden met vergunningverlening in hun gemeente. Zij kunnen, mits daartoe bereid, een belangrijke rol spelen bij een soepelere vergunningverlening en het leveren van een deel van de noodzakelijke informatie.

Concrete oplossing

Groen Ontwikkelfonds Brabant maakt een overzicht van de namen en de contactgegevens van betrokken én deskundige natuur-ambtenaren bij alle gemeenten in Brabant en vraagt of hun gegevens gedeeld mogen worden op de website ikroeimee.nl, zodat initiatiefnemers, voor ze een vergunning gaan indienen, contact kunnen opnemen voor afstemming en tips.

SPECIEKE KNELPUNTEN GEMEENTEN, PROVINCIE EN WATERSCHAPPEN

Naast drie algemene knelpunten zijn er ook specifieke knelpunten voor provincie, gemeenten en waterschappen. Deze knelpunten zijn nog niet voorzien van een concrete actie.

Gemeenten

De gemeentelijke visies en de beleidsplannen die kunnen helpen bij het aantonen van het belang van een vergunningsaanvraag zijn voor initiatiefnemers vaak lastig, of soms helemaal niet, te vinden. Dat geldt overigens ook voor vergelijkbare plannen van provincie en de waterschappen.

Bovendien zijn de verschillen per gemeente groot. Niet alleen qua kennis, maar ook als het gaat om legeskosten, het tempo van vergunningverlening enzovoorts. Kennisdeling zou hier voor veel winst kunnen zorgen.

De legeskosten zijn vaak heel fors, zeker als de functie gewijzigd moet worden. Dat leidt tot hoge maatschappelijke kosten en onnodige vertraging van de realisatie van water- en natuurprojecten.

Provincie

Voor een aantal ambities van de provincie helpt het bij de vergunningverlening enorm, als het provinciaal beleid concreet wordt vertaald naar gemeenten. Bijvoorbeeld in een kaart waarop staat aangegeven waar de provincie graag bossen ziet gerealiseerd. Er is behoefte aan meer (ruimtelijke) richting aan de provinciale ambitie om veel nieuwe bossen te realiseren.

Voor bepaalde situaties kunnen sneller [Faunavrijstellingen](#) worden toegepast. Een voorbeeld uit de praktijk: als het omzetten van 20 hectare maisakker naar natuur, met veel positieve effecten voor het gehele eco-hydrologische systeem, een mogelijk negatief effect heeft op een dassenfamilie maar niet op de dassenpopulatie als geheel, dan past het om ruimte te geven voor een vrijstelling en zo dit natuurproject te realiseren.

Een ander knelpunt is het veranderen van de spelregels tijdens de aanvraagprocedure. Daardoor moeten vaak weer nieuwe aanvragen en berekeningen worden aangeleverd.

Waterschappen

Er wordt relatief veel en vaak gevraagd om nadere onderzoeken en/of onderbouwingen terwijl de kennis van en ervaring met hydrologie bij uitstek aanwezig is binnen waterschappen. Denk hierbij aan vraagstukken als verdamping (bij aanleg van bos), verdroging en grondwaterpeil. Wellicht kan vaker volstaan worden met een antwoord op hoofdlijnen in plaats van zeer gedetailleerde modelmatige, dure berekeningen van bureaus.

Het geheim van vooruitkomen is aan de slag gaan. Om in roeitermen te blijven: samen in de boot gaan zitten, starten met roeien en indien nodig bijsturen. Alleen zo komen we samen, met veel mensen in veel organisaties, in beweging. En van beweging worden we pas echt enthousiast. Zo zorgen we voor de energie die nodig is om soms opnieuw lastige vraagstukken aan te pakken en ze op te lossen.

#ikroeimee is een groeiende beweging van professionals die de uitvoeringskracht voor de grote en urgente opgaven in het buitengebied van Brabant een impuls willen geven.

Ook jij kunt aanhaken! Ga naar de website www.ikroeimee.nl voor meer informatie.

www.ikroeimee.nl